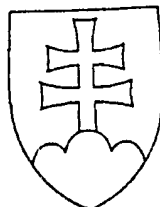

Slovenskej republiky

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dariny Ličkovej a členiek senátu JUDr. Anny Markovej a JUDr. Kataríny Pramukovej, v právnej veci žalobcu: **JUDr. V.B.**, A.K., správca konkurznej podstaty úpadcu H., a. s. K.K., IČO: X., proti žalovanému: **C.**, so sídlom X.E.I.D., zast. opatrovníčkou JUDr. D.R., vyššou súdnou úradníčkou Okresného súdu Košice II., za účasti vedľajšieho účastníka B., a. s., S.L.S., IČO: X., zast. JUDr. P.S., advokátom so sídlom Z.K., **o určenie neúčinnosti právneho úkonu-zmluvy o postúpení pohľadávky**, na odvolanie vedľajšieho účastníka na strane žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 18. januára 2010, č. k.: 11 Cb/1287/2002-270, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 18. januára 2010, č. k.: 11 Cb/1287/2002-270 **p o t v r d z u j e**.

Žiadnemu z účastníkov sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 18. januára 2010, č. k.: 11 Cb/1287/2002-270 určil, že podľa Zmluvy o postúpení pohľadávky z 25. januára 2002 uzatváranej medzi

úpadcom ako postupcom a žalovaným ako postupníkom k prevodu pohľadávky vo výške 2 655 513,51 eur /80 mil.SK/, ktorú má úpadca voči spoločnosti B., a. s. S.L. zo Zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy z 30. októbra 2000 v znení Dodatku č. 1 z 19.marca 2001, uzatvorenej medzi úpadcom a B., a. s. S.L. na žalovaného, nedošlo. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a účastníkom náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalobca žalobou doručenou súdu 31. októbra 2002 a upresnenou 17. februára 2003 navrhol určiť, že zmluva o postúpení pohľadávky z 25. januára 2002 uzatvorená medzi úpadcom ako postupcom a žalovaným ako postupníkom, je právne neúčinná, teda sa určuje, že k prevodu pohľadávky vo výške 80 mil. Sk, ktorú má úpadca voči spoločnosti B., a. s. S.L. zo Zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy z 13. októbra 2000 v znení Dodatku č.1 z 19. marca 2001 uzatvorenej medzi úpadcom a B., a. s. S.L. nedošlo a predmetná pohľadávka je súčasťou konkurznej podstaty. Spoločnosť B., a. s. prípisom zo 6. apríla 2004 oznámila vstup do konania ako vedľajší účastník na strane žalovaného. Súd prvého stupňa uznesením z 3. júna 2004 uvedenému návrhu vyhovel.

V žalobe žalobca ako zástupcu žalovaného označil D.B.. Súd vyzval D.B. na oznámenie, či zastupuje žalovaného a v kladnom prípade, aby predložil plnú moc. Zároveň súd vyzval žalobcu na predloženie výpisu z obchodného registra žalovaného.

D.B. v prípise z 30. mája 2005 oznámil konajúcemu súdu, že zastupuje žalovaného, čo doložil pripojenými plnými mocami. Išlo o fotokópie plnej moci zo 6. augusta 1998.

Žalobca oznámil súdu, že nedisponuje súdom požadovaným výpisom a nemá ani možnosť tento zabezpečiť. Na požiadanie prvostupňového súdu bol mu doručený prípis Špeciálneho súdu z 30. marca 2006, v ktorom o. i. tento uviedol, že existuje podozrenie, že plnomocenstvo na zastupovanie spoločnosti C. pre D.B. je nepravé. Prípisom z 3. marca 2008 zaslal Špeciálny súd v Pezinku Znalecký posudok č. PPZ-1859-2/KEU-BA-EXP-2004 spracovaného Kriminalistickým a expertíznym ústavom PZ.

Zásielky pre žalovaného súd doručoval cestou spoločnosti P.S.U., ktorá je podľa Dohovoru o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v cudzine, poverená na doručovanie písomností osobám zdržiavajúcim sa na území USA.

Zásielka obsahujúca žalobu, jej prílohy a predvolanie na pojednávanie dňa 18. januára 2009 bola uvedenou spoločnosťou súdu vrátená dňa 14. septembra 2009 ako nedoručená žalovanému. Preto súd uznesením z 20. novembra 2009 ustanovil žalovanému opatrovníka.

Prvostupňový súd z vykonaného dokazovania zistil, že Krajský súd v Košiciach uznesením z 28. mája 2002 č. k. 4 K/18/02-41 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka H., a. s. K.K. a za správcu konkurznej podstaty ustanovil JUDr. V.B., advokáta so sídlom A.K..

Žalobca sa žalobou domáha vyslovenia neúčinnosti právneho úkonu podľa ust. § 15 ods. 1 ZKV. Podmienkou neúčinnosti právneho úkonu je jeho platnosť. Preto prvostupňový súd ako predbežnú otázku posudzoval platnosť napadnutého právneho úkonu.

Z predloženej Zmluvy o postúpení pohľadávky súd prvého stupňa zistil, že táto bola uzavretá 25. januára 2002 medzi žalovaným ako postupníkom, zastúpeným D.B. – v zmysle plnej moci a H., a. s. ako postupcom, zastúpeným V.F., predsedom predstavenstva, v čl. I. – Predmet zmluvy je uvedené, že postupca je veriteľom pohľadávky v nominálnej hodnote 80 mil. Sk voči spoločnosti B., a. s. pozostávajúcej z poskytnutých preddavkov č. dokladu 20172 z 30. decembra 2001, v čl. II. je uvedené, že postupca označenú pohľadávku v čl. I. zmluvy postupuje postupníkovi s tým, že na tohto prechádza aj jej príslušenstvo splatné v budúcnosti a všetky práva s ňou spojené v súlade s § 121 ods. 3 a § 544 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Ako plná moc pre D.B. je pripojená plná moc zo 6. augusta 1998. Okrem iného je na nej uvedené, že platí 5 rokov od nižšie uvedeného dátumu, t. j. od 6. augusta 1998. Z uvedeného vyplýva, že plná moc vytavená žalovaným pre D.B. platila do 6. augusta 2003.

D.B. prípisom oznámil súdu prvého stupňa dňa 30. mája 2005, že zastupuje žalovaného, na dôkaz čoho predložil súdu plnú moc zo 6. augusta 1998. Tiež uviedol, aby sa súd obrátil na jeho právneho zástupcu JUDr. R.M.. Prvostupňový súd konštatoval, že predložená plná moc je rovnaká ako plná moc predložená žalobcom, je vystavená 6. augusta 1998 a jej platnosť je 5 rokov od uvedeného dátumu.

Prvostupňový súd preto vyzval D.B., aby predložil platnú plnú moc. Výzvu prevzal D.B. 14. októbra 2005, ale na ňu nereagoval a inú plnú moc nezaslal. Tú nezaslal ani JUDr. R.M.. Preto prvostupňový súd nepovažoval D.B. za osobu oprávnenú zastupovať žalovaného.

D.B. na výzvu súdu nereagoval ani inú plnú moc nezaslal a túto nezaslal na výzvu súdu ani JUDR. M..

Prvostupňový súd preto nepovažoval D.B. za osobu oprávnenú zastupovať žalovaného.

Zo znaleckého posudku č. PPZ-1859-2/KEU-BA-EXP-2004 z 11. mája 2004 vypracovaného Kriminologickým a expertíznym ústavom PZ vyplýva, že na plnej moci zo 6. augusta 1998 udelenej D.B. žalovanou spoločnosťou absentuje orámovanie v dolnej časti listu a presiahnutie orámovania strany svedčí o tom, že tento text bol na listinu prekopírovaný z inej listiny. Na listine použitej ako predloha bol pôvodný text nachádzajúci sa na tomto mieste pred kopírovaním prekrytý listom papiera s textom súčasným, teda list nie je pôvodný - na listinu bol prekopírovaný z inej listiny.

Súd vyzval D.B. na predloženie originálu plnej moci, zásielka bola poštou vrátená ako nedoručená s oznámením, že adresát nebol zastihnutý. Neúspešné bolo aj doručovanie cestou Mestskej polície Bratislava.

Z prípisu Špeciálneho súdu z 1. júna 2009 súd prvého stupňa zistil, že závery vyššie uvedeného znaleckého posudku boli konštatované na hlavnom pojednávaní 24. januára 2007 a D.B. sa k nim nevyjadril.

Prvostupňový súd konštatoval opierajúc sa o závery vyššie uvedeného znaleckého posudku, že plná moc na základe ktorej D.B. podpísal Zmluvu o postúpení pohľadávok za žalovanú spoločnosť, nie je pravá.

Žalovaný bol oprávnený dať sa zastupovať fyzickou alebo právnickou osobou, ale prvostupňový súd nemal za preukázané, že žalovaný udelil D.B. plnomocenstvo na jeho zastupovanie a preto ho nepovažoval za osobu oprávnenú za žalovaného podpísať Zmluvu o postúpení pohľadávky z 25. januára 2002, a preto súd uvedenú zmluvu nepovažoval za uzatvorenú.

Okrem toho v čl. IV. Zmluvy o postúpení pohľadávky bola za postúpenie pohľadávky dojednaná odplata vo výške 80 mil. Sk, ktorú sa žalovaný, ako kupujúci zaviazal uhradiť do 30 dní od podpísania zmluvy s tým, že zápočet vzájomných pohľadávok je možný. Žalobca uviedol, že v dokladoch úpadcu nie je evidovaná uhradená suma, pričom zo žiadnych úkonov úpadcu ani žalovaného súd nemal preukázané, že predmetná zmluva bola uzatvorená s úmyslom, že žalovaný uhradí úpadcovi sumu 80 mil. Sk.

Prvostupňový súd nemal tiež za preukázané, v prípade že by plnomocenstvo udelené D.B. žalovaným bolo platné, že žalovaný myslel vážne, že úpadcovi za postúpenie pohľadávky uhradí sumu 80 mil. Sk. Preto súd aj v prípade plnomocenstva má zato, že pre nedostatok vážnosti vôle (§ 37 ods.1 Obč. zák.), ale aj pre konanie v rozpore s dobrými mravmi, zmluvu o postúpení pohľadávky z 25. januára 2002 považoval za absolútne neplatnú.

Keďže súd prvého stupňa zmluvu o postúpení pohľadávky z 25. januára 2002 nepovažoval za platnú, nie je splnená podmienka vyslovenia jej neúčinnosti podľa ust. § 15 ZKV.

Preto súd žalobu v časti o určenie neúčinnosti zmluvy o postúpení pohľadávky z 25. januára 2002 nepovažoval za dôvodnú.

V predmetnej veci je daný naliehavý právny záujem na určení, že k prevodu pohľadávky vo výške 80 mil. Sk, ktorú mal úpadca voči spoločnosti B., a. s. S.L. zo Zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy z 30. októbra 2000 v znení Dodatku č. 1 z 19. marca 2001 nedošlo a predmetná pohľadávka je súčasťou konkurznej podstaty, pretože žalobca tým má vyriešené, že pohľadávka vo výške 80 mil. Sk s prísl. voči B., a. s., ako vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného, nebola postúpená na žalovaného. Časť navrhovaného výroku, že pohľadávka vo výške 80 mil. Sk je súčasťou konkurznej podstaty, súd nepovažoval za oprávnenú, pretože predmetom tohto konania nie je posudzovanie nároku úpadcu zo Zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy z 30. októbra 2000 medzi úpadcom a spoločnosťou B., a. s., ktorá pohľadávka bola žalovaným postúpená na inú osobu, preto súd prvého stupňa oprávnenosť uvedenej pohľadávky, ako ani jej postúpenie na ďalšiu osobu, neposudzoval.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 2 O.s.p. a účastníkom náhradu trov konania vzhľadom na ich úspech v konaní nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie vedľajší účastník na strane žalovaného a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie resp., aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne a to z týchto dôvodov:

Odvolateľ napáda výrok rozsudku, ktorým súd určil, že podľa Zmluvy o postúpení pohľadávky z 25. januára 2002 uzatvorenej medzi úpadcom a žalovaným k prevodu pohľadávky vo výške 2 655 513,51 eur, ktorú má úpadca voči spoločnosti B., a. s. S.L. zo Zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy z 30. októbra 2000 v znení Dodatku č. 1 z 19. marca 2001 uzavretej medzi úpadcom a B., a. s. S.L. na žalovaného, nedošlo.

Odvolateľ má zato, že v konaní došlo k vadám podľa ust. § 205 ods. 2 písm. a) a písm. d) O.s.p. Odvolateľ má zato, že napadnutým rozhodnutím bola odňatá možnosť účastníkovi konať pred súdom z dôvodu, že vydal nepreskúmateľné rozhodnutie a toto rozhodnutie je „prekvapivé“. Následne spochybnil závery súdu o udelenom plnomocenstve žalovaným pre D.B. na základe znaleckého posudku.

K posúdeniu plnomocenstva pre D.B. odvolateľ uviedol, že platia dve možnosti: a) že plnomocenstvo je pravé a preto pohľadávka bola prevedená na žalovanú stranu alebo

b) že plnomocenstvo je nepravé a tým bola pohľadávka prevedená na D.B..

Taktiež je odvolateľ názoru, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem, keďže žalobca mal možnosť podať priamo žalobu na plnenie.

Vedľajší účastník poukázal aj na skutočnosť, že žalobca si pravdepodobne v trestnom konaní uplatnil právo na náhradu škody, ktoré úpadcovi vzniklo v súvislosti s aj postúpením predmetnej pohľadávky.

Vedľajší účastník si uplatnil trovy konania.

Žalobca sa písomne k odvolaniu vedľajšieho účastníka na strane žalovaného nevyjadril a žalovaný sa k výzve súdu, či dáva súhlas k podanému odvolaniu, nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie vedľajšieho účastníka na strane žalovaného podľa ust. § 212 ods.1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods.2 O.s.p. a dospel k názoru, že odvolaniu nie je možné vyhovieť.

Odvolateľ – vedľajší účastník na strane žalovaného namietol, že žalobca si pravdepodobne v trestnom konaní uplatnil právo na náhradu škody, ktoré úpadcovi vzniklo v súvislosti s aj postúpením predmetnej pohľadávky.

Odvolací súd k tejto námietke odvolateľa nemohol prihliadnuť, keďže je hypotetická, ničím nepodložená a preto ju odvolací súd považoval za irelevantnú.

K námietke týkajúcej sa plnomocenstva zaujal odvolací súd toto stanovisko:

Vedľajší účastník na strane žalovaného poukazuje na ust. § 33 ods. 2 a 3 Obč. zák. a má zato, že zmluvný vzťah vznikol medzi úpadcom a D.B., tak potom pohľadávka patrí

D.B. a nie úpadcovi, ak je jeho plnomocenstvo udelené žalovaným neplatné a v prípade, že ide o platné plnomocenstvo, potom bola pohľadávka prevedená na žalovaného. Spochybňuje vykonané dokazovanie ako nedostatočné a namieta znalecký posudok týkajúci sa pravosti plnomocenstva udeleného pre D.B. žalovaným.

Podľa ust. § 31 ods.1 Obč.zák. pri právnom úkone sa možno dať zastúpiť fyzickou alebo právnickou osobou. Splnomocniteľ udelí za týmto účelom plnomocenstvo splnomocnencovi, v ktorom sa musí uviesť rozsah splnomocnencovho oprávnenia.

Podľa ust. § 33 ods.2 Obč. zák. ak splnomocnenec pri konaní prekročil svoje oprávnenie konať za splnomocniteľa alebo ak niekto koná za iného bez plnomocenstva, je z tohto konania zviazaný sám, ibaže ten, za koho sa konalo, právny úkon dodatočne bez zbytočného odkladu schváli. Ak splnomocniteľ neschváli prekročenie plnomocenstva alebo konanie bez plnomocenstva, môže osoba, s ktorou sa konalo, od splnomocnenca požadovať buď splnenie záväzku, alebo náhradu škody spôsobenej jeho konaním.

Ratihabícia a nevyvratiteľná domnienka sa nevzťahuje na prípady, ak niekto koná za iného bez plnomocenstva.

Z dokazovania vykonaného na Špeciálnom súde v Pezinku a to znaleckým posudkom č. PPZ-1859-2/KEU-BA-EXP-2004 z 11.mája 2004 spracovaným Kriminalistickým a expertíznym ústavom PZ vyplýva, že plná moc udelená 6. augusta 1998 D.B. žalovanou spoločnosťou nebola udelená, keďže text bol na listinu prekopírovaný z inej listiny. Na listine použitej ako predloha bol pôvodný text nachádzajúci sa na tomto mieste pred kopírovaním prekrytý listom papiera s textom súčasným, teda list nie je pôvodný- na listinu bol prekopírovaný z inej listiny. Tento znalecký posudok nebol pred špeciálnym súdom spochybnený a súd nemal dôvod závery predmetného znaleckého posudku spochybňovať. Ani odvolací súd nevidel opodstatnenosť námietok odvolateľa smerujúcich voči záverom znaleckého posudku, preto k nim neprihliadal a pri hodnotení plnomocenstva udeleného žalovaným D.B. preto vychádzal rovnako ako súd prvého stupňa zo záverov tohto znaleckého posudku.

Odvolací súd je názoru, že ratihabícia v danej veci nie je možná, keďže žalovaný plnomocenstvo pre D.B. neudelil. Rovnako podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné aplikovať ust. § 33 ods.2 Obč. zákonníka, keďže podpísanie Zmluvy o postúpení pohľadávky za žalovaného p. D.B. je podľa ust. § 39 neplatným právny úkonom, keďže svojím obsahom

alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Právny úkon podpis Zmluvy o postúpení pohľadávky za žalovaného p. D.B. bol podvodným konaním a ako taký preto nemôže požívať právnu ochranu, tak ako má na mysli odvolateľ t.j. že takýmto úkonom bude viazaný p. D.B. a že v konečnom dôsledku pohľadávka bola postúpená na neho.

Odvolací súd sa preto stotožnil s názorom prvostupňového súdu, ktorý Zmluvu o postúpení pohľadávky z 25. januára 2002 považoval za absolútne neplatnú pre nedostatok vážnosti vôle, ale aj pre konanie v rozpore s dobrými mravmi.

Odvolateľ taktiež namietol, že v predmetnej veci nebol daný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti Zmlzvy o postúpení pohľadávky.

Podľa ust. § 80 písm. c/ O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Pre existenciu naliehavého právneho záujmu je nevyhnutné, aby rozhodnutie súdu bolo spôsobilé ovplyvniť právne postavenie navrhovateľa. Význam však môže mať aj také rozhodnutie súdu, že za rozhodnutím sú ovplyvnené právne vzťahy medzi navrhovateľom a treťou osobou, ktorá nie je účastníkom konania. Existencia naliehavého právneho záujmu na určení v zmysle ust. § 80 písm. c/ O.s.p. je podmienkou úspechu na strane navrhovateľa, čo však neplatí vždy. Právny poriadok totiž vo viacerých prípadoch priamo v hmotnoprávnej úprave pripúšťa, aby sa ten ktorý subjekt hmotnoprávneho vzťahu domáhal určenia existencie - neexistencie práva alebo dôsledkov existencie- neexistencie určitej právnej skutočnosti. Ak takúto možnosť zákon *expressis verbis* pripúšťa, procesný predpoklad spočívajúci v povinnosti preukázať existenciu naliehavého právneho záujmu nemožno vyžadovať.

Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že žalobca preukázal naliehavý právny záujem v predmetnej veci, pretože určením resp. neurčením platnosti Zmluvy o postúpení pohľadávky, je toto rozhodnutie spôsobilé ovplyvniť právne postavenie žalobcu vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi. Určovacia žaloba (kladná alebo záporná) nie je prekážkou litispendencie pre žalobu na plnenie, hoci v oboch prípadoch ide v zásade o rovnaké subjektívne právo. Konanie o žalobe na plnenie zakladá prekážku litispendencie pre určovaciu žalobu (kladnú alebo zápornú), pokiaľ ide o rovnaké subjektívne právo.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto k námietke odvolateľa nemohol prihliadnuť, keďže sa stotožnil s právnym názorom súdu prvého stupňa, že v predmetnej veci žalobca preukázal naliehavý právny záujem.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny pre jeho vecne správne dôvody podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 v spojení s ust. § 142 ods.1 O.s.p. a to podľa úspechu účastníkov v konaní. Úspešnému účastníkovi však ich náhradu nepriznal, pretože mu trovy konania v odvolacom konaní nevznikli.

P o u ě n i e: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 20. apríla 2011

JUDr. Darina Ličková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mária Némethová